SCURT COMENTARIU ASUPRA ARTICOLULUI „SPIRITUL TIMPULUI ȘI-A RIDICAT PUTERI INFERNALE: ORIGINEA ȘI SUBIECTIVITATEA TIMPULUI LA SFÂNTUL AUGUSTIN”

Autor: Alexandru Enache | 28 noiembrie 2021

În urma parcurgerii articolului scris de Iuliana Petrescu asupra perspectivei timpului la Augustin, un articol de altfel foarte bun, cu argumente pertinente, am găsit interesantă tema filozofică augustiană. În cele ce urmează voi încerca să ofer un comentariu-răspuns acestui articol.

Cum în Biblie se afirmă că timpul lui Dumnezeu nu este ca timpul oamenilor, putem admite că, așa cum spune și Augustin, timpul este liniar, are o „curgere” continuă, un prezent continuu. Măsurarea și organizarea timpului putându-se face numai prin intermediul obiectelor fizice, prezentul triadic devine perceptibil omului prin manifestarea și metamorfozarea materiei în timp. Practic, existăm într-o lume moartă, o lume secundară care ne-ar putea fi temporar gazdă către lumea principală, lumea esenței. Faptul că îmbătrânim, că pământurile se erodează, că plantele mor, că astrele se sting, că spațiul cosmic se extinde, că noi înșine murim, că supraviețuim ca neam prin urmași – toate acestea conturează faptul că materia și noi, oamenii – pe scurt, lumea văzută – nu este făcută să reziste spațiului temporal. Așadar, lumea văzută nu rezistă, implicit, nici eternității și vieții, pentru că viața este strâns legată de eternitate și de timpul acesteia.

De aici derivă și eroarea evoluționistă, care presupune că universul s-a creat prin hazard, printr-un proces de încercare și eroare. Raportarea greșită la timp ne face să credem că omul a parcurs foarte multe salturi evolutive, de ordin cantitativ; totul este rodul unui hazard de ingrediente aruncate la întâmplare, care alcătuiesc un fiasco de proporții cosmice. Problema este că, dacă ingredientele acelea nu aveau condițiile și

proporțiile necesare unei așa-zise dospiri, nici astăzi, în anul 2021, nu am fi avut universul creat. Aș propune să ne imaginăm o analogie: când apare pruncul în pântecul unei mame, inima sa este printre primele organe importante care se formează, într-o desăvârșită alegere a „ingredientelor” și cu o precizie exactă a proporțiilor care alcătuiesc „compoziția”. Totul se întâmplă într-un mediu care este favorabil de la început și într-un timp relativ scurt, în săptămânile 4-6. Întorcându-ne la problema aflată în discuție, se poate afirma că au fost necesare vârstele pământului, erele, trecerea timpului, pentru ca creația să poată fi încununată de apariția omului. Geneza, ecuația ontologică care încă ridică semne de întrebare cu privire la originea omului, este încă nelămurită: cine a fost mai întâi, găina sau oul? Descifrând taina prin analogia cu perspectiva embrionară, se poate dovedi că cele nouă luni de sarcină umană sunt similare, la nivel conceptual, cu zilele creației. La început a fost celula, adică oul.

Totul era perfect, totul era împuternicit prin duhul lui Dumnezeu să dureze mai mult timpului când omul ajungea la maturitate. Căderea adamică a făcut ca inclusiv materia să se schimbe, să se plieze pe noua structură căzută a omului. Prin ruptura produsă, duhul lui Dumnezeu S-a retras, chiar și parțial, din lume. Această lume a suferit o transformare ireversibilă, fiind nevoie ca Hristos Însuși să vină pentru a restabili legătura omului cu Dumnezeu, dar cu aceleași consecințe moștenite prin cădere până la Judecata a doua și la apariția unui pământ nou.

Coexistența unui așa-zis timp ciclic cu cel liniar poate fi explicată în măsura în care lucrurile sunt repetitive, cum spune și istoricul Nicolae Iorga: istoria se repetă, faptele istorice se repetă. În acest sens, absurdul repetitiv din mitul lui Sisif devine o constantă a necesității cotidiene umane pentru a putea analiza și observa redarea stărilor de lucru date prin atingerea afectelor. Adică afectele au rolul de a ne produce semnale pentru a ne poziționa sau repoziționa în raport cu noi înșine, dar și cu exteriorul, iar această repetitivitate simțită în mediul cotidian este trasată în ordinul cunoașterii inteligibile și sensibile.

Imagine: Pixabay